

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๗๕ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง จังหวัดสุรินทร์

๔.๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า โดยจำแนกข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

๔.๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง จังหวัดสุรินทร์

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำนวน ๑๗๕ คน จำแนกตาม สถานภาพ, เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, การเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า, ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพ ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=๑๗๕)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. สถานภาพ		
โสด	๐	๐.๐๐
สมรส	๑๖๓	๙๓.๑๔
อื่นๆ	๑๒	๖.๘๖
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๒. เพศ		
ชาย	๘	๔.๕๗
หญิง	๑๖๗	๙๕.๔๓
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๓. อายุ		
๒๑-๓๐ ปี	๑๑	๖.๒๙
๓๑-๔๐ ปี	๑๕	๘.๕๗
๔๑-๕๐ ปี	๔๙	๒๘.๐๐
๕๑ ปีขึ้นไป	๑๐๐	๕๗.๑๔
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๔. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๗๓	๔๑.๗๑
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๙๖	๕๔.๘๖
มัธยมศึกษา	๖	๓.๔๓
อื่น ๆ (ระบุ)	๐	๐.๐๐
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐
๕. การเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า		
ต่ำกว่า ๑ ปี	๔	๒.๒๙
๑ - ๕ ปี	๓๑	๑๗.๗๑
๖ - ๑๐ ปี	๕๘	๓๓.๑๔
๑๑ ปีขึ้นไป	๘๒	๔๖.๘๖
รวม	๑๗๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครจำแนกได้ดังนี้

สถานภาพ ผู้ที่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๑๔ รองลงมาก็คือ ผู้ที่มีสถานภาพอื่นๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีสถานภาพหย่าร้าง และเป็นหม้าย จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๖

เพศ ผู้ที่มีเพศหญิง จำนวน ๑๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๔๓ รองลงมาก็คือ ผู้ที่มีเพศชาย จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๗

อายุ ผู้ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๗.๑๔ รองลงมาคือผู้ที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปีจำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีอายุ ๒๑ - ๓๐ ปี จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๙

ระดับการศึกษา ผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๘๖ รองลงมาก็คือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๗๓

คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๑ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๐

การเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้า ผู้ที่เป็นสมาชิก ๑๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๒ คน
คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๖ รองลงมาคือผู้ที่เป็นสมาชิก ๖ - ๑๐ ปี จำนวน ๕๘ คนคิดเป็น ร้อยละ
๓๓.๑๔ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่เป็นสมาชิกต่ำกว่า ๑ ปี จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๙

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อการผลการวิเคราะห์
ข้อมูลระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ
กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครโดยรวมมีอยู่ ๔ ด้าน คือ
๑) ด้านฉันทะ ๒) ด้านวิริยะ ๓) ด้านจิตตะ ๔) ด้านวิมังสา

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของสมาชิก
ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย
จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม

(n=๑๗๕)

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่ม ทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
๑. ด้านฉันทะ	๓.๙๕	๐.๑๕	มาก
๒. ด้านวิริยะ	๓.๗๔	๐.๑๖	มาก
๓. ด้านจิตตะ	๓.๗๙	๐.๑๖	มาก
๔. ด้านวิมังสา	๓.๘๕	๐.๑๓	มาก
รวม	๓.๘๓	๐.๑๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ สมาชิกกลุ่มทอผ้ามีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธ
ธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครโดยภาพ
รวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๓ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
โดยมีค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ด้านฉันทะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๕ ด้านวิมังสา
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๕ ด้านจิตตะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๙ และด้านวิริยะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๔

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มต่อการต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง จังหวัดสงขลา ด้านฉันทะ

(n=๑๗๕)

ข้อที่	ฉันทะ (ความพอใจ)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
	คน (Man)			
๑	มีความรับผิดชอบในงาน ไม่ทอดทิ้งงาน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	๕.๐๐	๐.๐๐	มากที่สุด
๒	ท่านทำงานอย่างมีความสุข	๔.๐๓	๐.๕๕	มาก
๓	ท่านไม่ต้องปรับตัวในการทำงาน	๔.๖๓	๐.๕๖	มากที่สุด
๔	หัวหน้ากลุ่มมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง สมาชิกอยู่กันอย่างมีความสุข	๔.๕๙	๐.๖๐	มากที่สุด
	รวม	๔.๕๖	๐.๒๔	มากที่สุด
	เงิน (Money)			
๑	ท่านมีความพอใจกับค่าตอบแทนที่ได้รับ	๓.๖๖	๐.๖๕	มาก
๒	ท่านมีความพอใจกับส่วนแบ่งของเงินปันผลที่ได้รับ	๓.๙๑	๐.๗๔	มาก
๓	รายได้ที่ได้รับมีความเหมาะสมกับชิ้นงาน	๓.๙๗	๐.๗๔	มาก
๔	ท่านมีรายได้เพียงพอ ไม่มีหนี้สิน	๓.๑๓	๐.๘๒	ปานกลาง
	รวม	๓.๖๗	๐.๓๘	มาก
	วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material)			
๑	วัสดุในท้องถิ่นมีความเพียงพอ	๔.๐๑	๐.๖๓	มาก
๒	วัสดุหรือวัตถุดิบมีคุณภาพ หาได้ง่ายในท้องถิ่น	๓.๕๑	๐.๕๐	มาก
๓	ท่านมีความพึงพอใจในคุณภาพของชิ้นงานที่สำเร็จ	๔.๕๕	๐.๕๙	มากที่สุด
๔	วัสดุที่ใช้ในการผลิตผ้าย้อมครามสามารถปลูก ได้ง่ายให้ผลผลิตเร็ว	๓.๐๗	๐.๕๗	ปานกลาง
	รวม	๓.๗๘	๐.๒๗	มาก
	การจัดการ (Management)			
๑	ท่านมีความพอใจกับสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน	๓.๗๓	๐.๗๐	มาก
๒	ท่านมีความปรารถนาที่จะปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมาย	๔.๐๗	๐.๕๑	มาก
๓	ท่านได้รับความยุติธรรม และความเสมอภาค ในฐานะสมาชิกของกลุ่ม	๓.๘๑	๐.๖๘	มาก

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

ข้อที่	ฉันทะ (ความพอใจ)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
๔	สมาชิกกลุ่มทุกคนให้การยอมรับในการบริหารจัดการของหัวหน้ากลุ่ม	๓.๔๖	๐.๗๗	ปานกลาง
	รวม	๓.๗๗	๐.๓๓	มาก
	รวมทั้งหมด	๓.๙๕	๐.๑๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครด้านฉันทะ (ความพอใจ) ซึ่งประกอบด้วยความพึงพอใจเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุหรือวัตถุดิบ และการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๕ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๑๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไปทุกด้าน ด้านคน (Man) สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๔ เป็นลำดับสูงสุด ด้านวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๗ ด้านการจัดการ (Management) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๓ และระดับต่ำสุดคือด้านเงิน (Money) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๘ เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากความพึงพอใจมาก ๓ ลำดับแรกคือ มีความรับผิดชอบในงาน ไม่ทอดทิ้งงาน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕.๐๐ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๐๐ ท่านไม่ต้องปรับตัวในการทำงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๓ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๕๖ และลำดับสุดท้าย คือ หัวหน้ากลุ่มมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง สมาชิกอยู่กันอย่างมีความสุข ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๙ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๖๐

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มต่อการ ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านวิริยะ

(n=๑๗๕)

ข้อที่	วิริยะ (ความเพียรพยายาม)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
	คน (Man)			
๑	ท่านมีความตั้งใจในการทำงาน เอาใจใส่เพียรพยายามทำงานนั้น ให้สำเร็จ	๓.๙๖	๐.๒๒	มาก
๒	ท่านหมั่นฝึกฝนตนเองในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ	๔.๐๑	๐.๒๙	มาก

ตารางที่ ๔.๔ (ต่อ)

ข้อที่	วิริยะ (ความเพียรพยายาม)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
๓	สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความขยันหมั่นเพียรช่วยเหลือกันอย่างแข็งขัน	๓.๕๐	๐.๕๒	มาก
๔	สมาชิกในกลุ่มทุกคนมียอดการผลิตตามเป้าหมายที่กำหนด	๓.๔๙	๐.๘๐	ปานกลาง
	รวม	๓.๗๔	๐.๒๙	มาก
	เงิน (Money)			
๑	ท่านมีเป้าหมายและรู้จักการวางแผนการใช้เงิน	๔.๐๑	๐.๗๖	มาก
๒	ท่านมีความพยายามในการปรับปรุงผลงานเพื่อให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นเหมาะสมกับราคา	๔.๐๘	๐.๗๙	มาก
๓	มีเงินออม สำหรับใช้ในการบริหารจัดการของตนเองอย่างเพียงพอ	๓.๙๙	๐.๒๐	มาก
๔	กลุ่มทอผ้าได้รับทุนสนับสนุนในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างเพียงพอ	๓.๐๒	๐.๖๗	ปานกลาง
	รวม	๓.๗๘	๐.๓๐	มาก
	วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material)			
๑	ท่านรู้จักแหล่งในการซื้อวัตถุดิบที่มีคุณภาพ	๓.๘๕	๐.๖๓	มาก
๒	ท่านได้ปลูกพืชสำหรับการผลิตชิ้นงาน ได้แก่ ต้นครามด้วยตนเอง	๒.๗๔	๐.๗๗	ปานกลาง
๓	ท่านเรียนรู้เทคนิคในการผลิตลวดลายที่แปลกใหม่ และการย้อมครามที่สวยงาม	๓.๗๓	๐.๘๗	มาก
๔	สมาชิกกลุ่มมีการฝึกฝนตนเองให้มีความชำนาญในการผลิตอยู่เสมอ	๓.๙๒	๐.๔๕	มาก
	รวม	๓.๕๖	๐.๓๔	มาก
	การจัดการ (Management)			
๑	ท่านทำงานด้วยความมุ่งมั่นเพื่อสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสำหรับการปรับปรุงให้ดีขึ้น	๓.๙๑	๐.๗๖	มาก
๒	มีการฝึกอบรม เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน	๓.๐๙	๐.๘๔	มาก
๓	ท่านมีความยินดีในการปรับปรุงลวดลายของผ้าตามสมัยนิยม	๓.๙๑	๐.๖๙	มาก

ตารางที่ ๔.๔ (ต่อ)

ข้อที่	วิริยะ (ความเพียรพยายาม)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
๔	หัวหน้ากลุ่มให้การสนับสนุนสมาชิกกลุ่มให้ได้รับการฝึกฝนตนเองให้มีความชำนาญอยู่เสมอ	๔.๖๙	๐.๔๗	มากที่สุด
	รวม	๓.๙๐	๐.๓๒	มาก
	รวมทั้งหมด	๓.๗๔	๐.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) ซึ่งประกอบด้วยความเพียรพยายามเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุหรือวัตถุดิบ และการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๔ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๑๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไปทุกด้าน โดยด้านการจัดการ (Management) สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๒ เป็นลำดับสูงสุด ด้านเงิน (Money) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๐ ด้านคน (Man) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๔ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๙ และระดับต่ำสุด คือ ด้านวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๔ เมื่อพิจารณารายชื่อเรียงลำดับจากความพึงพอใจมาก ๓ ลำดับแรกคือ หัวหน้ากลุ่มให้การสนับสนุนสมาชิกกลุ่มให้ได้รับการฝึกฝนตนเองให้มีความชำนาญอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๙ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๔๗ ท่านมีความพยายามในการปรับปรุงผลงานเพื่อให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นเหมาะสมกับราคา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๗๙ และลำดับสุดท้าย คือ ท่านหมั่นฝึกฝนตนเองในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๑ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๙

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มต่อการ ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านจิตตะ

(n=๑๗๕)

ข้อที่	จิตตะ (ความเอาใจใส่)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
	คน (Man)			
๑	ท่านมีใจฝึกฝนจดจ่อ เอาใจใส่ในการงานอย่างต่อเนื่อง	๔.๐๒	๐.๑๓	มาก

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ข้อที่	จิตตะ (ความเอาใจใส่)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
๒	ท่านมีความรอบคอบและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	๔.๑๑	๐.๖๑	มาก
๓	หัวหน้ากลุ่มเอาใจใส่ตรวจตรางาน ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์	๓.๗๔	๐.๖๙	มาก
๔	หัวหน้ากลุ่มเอาใจในสวัสดิการของสมาชิกทุกคนอย่างยุติธรรม	๓.๖๕	๐.๗๒	มาก
	รวม	๓.๘๘	๐.๒๙	มาก
	เงิน (Money)			
๑	สมาชิกทุกคนมีความมั่งคั่ง	๓.๓๙	๐.๖๑	ปานกลาง
๒	สมาชิกทุกคนมีเงินออม และมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน	๓.๒๑	๐.๘๓	ปานกลาง
๓	สมาชิกทุกคนมีรายได้เพียงพอ ไม่ขัดสน หรือเป็นหนี้	๓.๒๕	๐.๔๕	มาก
๔	หัวหน้ากลุ่มเอาใจใส่ต่อรายได้ของสมาชิกกลุ่มโดยให้คำแนะนำช่วยเหลือในการลงทุน	๓.๒๙	๐.๔๙	ปานกลาง
	รวม	๓.๒๙	๐.๓๒	ปานกลาง
	วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material)			
๑	ท่านให้ความใส่ใจในการเลือกวัตถุดิบ เพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ	๓.๙๓	๐.๕๕	มาก
๒	ท่านให้ความสำคัญต่อการเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพ	๔.๒๙	๐.๖๔	มาก
๓	ท่านเข้ารับการฝึกฝนเรียนรู้ในการเลือกใช้ การผลิตจากหน่วยงานที่สนับสนุนอยู่เสมอ	๒.๙๔	๐.๙๘	ปานกลาง
๔	หัวหน้ากลุ่มเอาใจใส่ในการหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพให้กับสมาชิก	๔.๒๖	๐.๕๙	มาก
	รวม	๓.๘๖	๐.๓๖	มาก
	การจัดการ (Management)			
๑	ท่านมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และตั้งใจในการปฏิบัติงาน	๔.๑๕	๐.๔๓	มาก
๒	ท่านให้ความใส่ใจในการปฏิบัติงาน และติดตามผลการทำงานของตนเองเสมอ	๔.๑๑	๐.๔๕	มาก
๓	ท่านให้ความสำคัญต่อการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม	๔.๑๘	๐.๕๑	มาก

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

ข้อที่	จิตตะ (ความเอาใจใส่)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
๔	หัวหน้ากลุ่มเอาใจใส่ต่อคุณภาพของงาน และเห็นความสำคัญของสมาชิกกลุ่มทุกคน	๔.๑๐	๐.๔๒	มาก
	รวม	๔.๑๔	๐.๒๗	มาก
	รวมทั้งหมด	๓.๗๙	๐.๑๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) ซึ่งประกอบด้วยความเพียรพยายามเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุหรือวัตถุดิบ และการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๙ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๑๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคน (Man) ด้านวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) และด้านการจัดการ (Management) มีความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไป ยกเว้นด้านเงิน (Money) สมาชิกมีความพึงพอใจระดับปานกลาง โดยด้านการจัดการ (Management) สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๑ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๗ เป็นลำดับสูงสุด ด้านคน (Man) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๙ รองลงมาอีกคือด้านวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๖ และระดับต่ำสุดคือด้านเงิน (Money) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๙ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๒ เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากความพึงพอใจมาก ๓ ลำดับแรกคือ ท่านให้ความสำคัญต่อการเลือกใช้วัสดุที่มีคุณภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๙ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๖๔ หัวหน้ากลุ่มเอาใจใส่ในการหาแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพให้กับสมาชิก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๖ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๕๙ และลำดับสุดท้าย คือ ท่านให้ความสำคัญต่อการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๕๑

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มต่อการ ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง จังหวัดสงขลา ด้านวิม้งสา

(n=๑๗๕)

ข้อที่	วิม้งสา (การรู้จักปรับปรุงพัฒนา)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
	คน (Man)			
๑	ท่านใช้ปัญญาพิจารณาในการทำงานจนสำเร็จ ไม่คั่งค้างหรือผิดพลาด	๓.๗๗	๐.๖๖	มาก
๒	ท่านนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขการทำงานของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	๔.๕๗	๐.๕๐	มากที่สุด
๓	มีวินัยในตนเอง อดทนขยันหมั่นเพียร ตรงต่อเวลา และรู้กาลเทศะ	๔.๕๖	๐.๕๐	มากที่สุด
๔	สมาชิกทุกคนมีการปรับปรุงพัฒนาฝีมือของตนเอง อยู่เสมอ	๓.๘๑	๐.๖๑	มาก
	รวม	๔.๑๘	๐.๒๗	มาก
	เงิน (Money)			
๑	มีกองทุนสำหรับให้สมาชิกกู้ยืมในการลงทุน	๓.๖๕	๐.๕๙	มาก
๒	สมาชิกทุกคนเห็นความสำคัญการทำบัญชีครัวเรือน	๓.๗๔	๐.๗๓	มาก
๓	สมาชิกทุกคนไม่เป็นหนี้สิน	๒.๖๓	๐.๕๖	ปานกลาง
๔	สมาชิกทุกคนรู้จักการวางแผนการลงทุนที่มีผลตอบแทนดี	๓.๕๘	๐.๔๙	มาก
	รวม	๓.๔๐	๐.๓๑	ปานกลาง
	วัสดุหรือวัตถุดิบ (Material)			
๑	สมาชิกกลุ่มมีความรู้และทักษะในการคัดเลือก วัตถุดิบในการใช้ผลิตชิ้นงานอย่างเหมาะสม	๔.๓๕	๐.๕๑	มาก
๒	สมาชิกกลุ่มได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะ ในการย้อมคราม มัดหมี่จากหน่วยงานที่สนับสนุน	๒.๖๕	๐.๕๘	ปานกลาง
๓	สมาชิกกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และเทคนิค ในการผลิตชิ้นงานที่มีคุณภาพ	๓.๙๙	๐.๒๖	มาก
๔	สมาชิกกลุ่มได้มีการปรับปรุงเทคนิค ในการย้อมครามที่มีสีสวยงาม และคงทน	๓.๙๙	๐.๑๗	มาก
	รวม	๓.๗๕	๐.๒๒	มาก

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

ข้อที่	วิม้งสา (การรู้จักปรับปรุงพัฒนา)	ระดับความคิดเห็น		
		($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
	การจัดการ (Management)			
๑	สมาชิกกลุ่มไปศึกษาดูงาน และมีการพิจารณา และปรับปรุงระบบการทำงานอยู่เสมอ	๓.๙๗	๐.๒๕	มาก
๒	หัวหน้ากลุ่มกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน	๓.๙๔	๐.๕๑	มาก
๓	สมาชิกกลุ่มทุกคนยอมรับซึ่งกันและกันตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม	๔.๓๗	๐.๖๑	มาก
๔	สมาชิกกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม	๓.๙๙	๐.๕๖	มาก
	รวม	๔.๐๗	๐.๓๐	มาก
	รวมทั้งหมด	๓.๘๕	๐.๑๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ สมาชิกกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนครด้านวิม้งสา (การรู้จักปรับปรุงพัฒนา) ซึ่งประกอบด้วยความเพียรพยายามเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุหรือวัตถุดิบ และการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๕, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๑๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคน (Man) ด้านวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) และด้านการจัดการ (Management) มีความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไป ยกเว้นด้านเงิน (Money) สมาชิกมีความพึงพอใจระดับปานกลาง โดยด้านคน (Man) สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๗ เป็นลำดับสูงสุด ด้านการจัดการ (Management) สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๐ ด้านวัสดุหรือวัตถุดิบ (Material) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๕ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๒๒ และระดับต่ำสุดคือด้านเงิน (Money) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๐ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๓๑ เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากความพึงพอใจมาก ๓ ลำดับแรกคือ ท่านนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขการทำงานของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๕๐ มีวินัยในตนเอง อดทนขยันหมั่นเพียร ตรงต่อเวลาและรู้กาลเทศะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๕๐ และลำดับสุดท้ายคือ สมาชิกกลุ่มทุกคนยอมรับซึ่งกันและกันตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๗ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๐.๖๑

๔.๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า โดยจำแนกข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล เป็นการทดสอบสมมติฐานคือ สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิก แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ดังตารางที่ ๔.๗ – ๔.๑๐

สมมติฐานที่ ๑ สมาชิกกลุ่มที่มี สถานะต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามสถานภาพ

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการ บริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร	สถานภาพ						t	Sig.
	โสด		สมรส		อื่นๆ			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านฉันทะ	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๙๕	๐.๘๑	๓.๙๐	๐.๙๐	๑.๐๘	.๒๘๑
๒. ด้านวิริยะ	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๗๔	๐.๘๐	๓.๗๒	๐.๗๗	.๕๓๕	.๕๙๓
๓. ด้านจิตตะ	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๗๙	๐.๗๓	๓.๘๐	๐.๗๓	-.๒๙๕	.๗๖๘
๔. วิมังสา	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๘๕	๐.๗๕	๓.๘๔	๐.๗๘	.๑๓๒	.๘๙๖
รวม	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๗๓	๐.๗๘	๓.๘๒	๐.๘๐	.๒๔๒	.๘๐๙

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test (Independent Samples Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จำแนกตามสถานภาพพบว่าความคิดเห็นของสมาชิกโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สมมติฐานที่ ๒ สมาชิกกลุ่มที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามเพศ

การบูรณาการหลักพุทธธรรม ในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านฉันทะ	๓.๙๓	๐.๘๕	๓.๙๕	๐.๘๑	- .๓๑๒	.๗๕๕
๒. ด้านวิริยะ	๓.๘๒	๐.๗๘	๓.๗๔	๐.๗๙	๑.๓๙๔	.๑๖๕
๓. ด้านจิตตะ	๓.๘๓	๐.๗๐	๓.๗๙	๐.๗๔	.๗๒๓	.๔๗๑
๔. วิมังสา	๓.๘๗	๐.๘๐	๓.๙๙	๐.๕๗	.๔๑๐	.๖๘๒
รวม	๓.๘๖	๐.๗๘	๓.๘๓	๐.๗๘	๑.๐๘๙	.๒๗๘

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test (Independent Samples Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการ บูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จำแนกตามเพศ พบว่าความคิดเห็นของสมาชิกโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สมมติฐานที่ ๓ สมาชิกกลุ่มที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามอายุ

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหาร จัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร	อายุ								F	Sig.
	๒๑-๓๐ ปี		๓๑-๔๐ ปี		๔๑-๕๐ปี		๕๑ ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านฉันทะ	๓.๙๕	๐.๘๑	๓.๙๖	๐.๘๑	๓.๙๔	๐.๘๕	๓.๙๕	๐.๘๐	.๐๖๓	.๙๐๙
๒. ด้านวิริยะ	๓.๗๔	๐.๘๕	๓.๗๙	๐.๘๕	๓.๗๕	๐.๗๙	๓.๗๓	๐.๗๘	.๕๖๗	.๖๓๘
๓. ด้านจิตตะ	๓.๘๕	๐.๗๖	๓.๘๓	๐.๗๖	๓.๗๙	๐.๗๔	๓.๗๗	๐.๗๒	๑.๓๙๕	.๒๔๖
๔. วิมังสา	๓.๘๕	๐.๗๔	๓.๘๓	๐.๗๖	๓.๘๘	๐.๗๕	๓.๘๔	๐.๗๕	๑.๒๗๔	.๒๘๕
รวม	๓.๘๕	๐.๗๙	๓.๘๕	๐.๘๐	๓.๘๔	๐.๗๙	๓.๘๒	๐.๗๗	๒.๒๑๑	.๐๘๙

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ พบว่าสมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สมมติฐานที่ ๔ สมาชิกกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร	ระดับการศึกษา								F	Sig.
	ประถมศึกษาปีที่ ๔		ประถมศึกษาปีที่ ๖		มัธยมศึกษา		อื่นๆ			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านฉันทะ	๓.๙๔	๐.๗๙	๓.๙๕	๐.๘๔	๓.๙๙	๐.๘๕	๐.๐๐	๐.๐๐	.๕๕๘	.๕๗๓
๒. ด้านวิริยะ	๓.๗๔	๐.๗๘	๓.๗๔	๐.๘๐	๓.๘๐	๐.๘๓	๐.๐๐	๐.๐๐	.๓๖๐	.๖๙๘
๓. ด้านจิตตะ	๓.๗๘	๐.๗๒	๓.๗๙	๐.๗๔	๓.๗๙	๐.๗๔	๐.๐๐	๐.๐๐	.๑๕๔	.๘๕๗
๔. วิมังสา	๓.๘๔	๐.๗๖	๓.๘๖	๐.๗๕	๓.๗๙	๐.๗๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๑๘๒	.๓๐๙
รวม	๓.๗๘	๐.๘๓	๓.๗๙	๐.๘๖	๓.๘๐	๐.๘๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๑๔๙	.๓๙๑

จากตารางที่ ๔.๑๐ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ พบว่าสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สมมติฐานที่ ๕ สมาชิกกลุ่มที่มีอายุการเป็นสมาชิกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ แนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง จังหวัดสงขลาโดยจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก

การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี	อายุการเป็นสมาชิก								F	Sig.
	ต่ำกว่า ๑ ปี		๑ - ๕ ปี		๖ - ๑๐ ปี		๑๑ ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านฉันทะ	๓.๙๕	๐.๘๒	๓.๙๕	๐.๘๕	๓.๙๕	๐.๘๓	๓.๙๔	๐.๗๙	.๑๒๙	.๙๔๓
๒. ด้านวิริยะ	๓.๘๔	๐.๗๖	๓.๗๗	๐.๘๓	๓.๗๓	๐.๗๘	๓.๗๓	๐.๗๙	๑.๐๒๕	.๓๘๓
๓. ด้านจิตตะ	๓.๘๖	๐.๗๕	๓.๘๑	๐.๗๘	๓.๗๙	๐.๗๓	๓.๗๘	๐.๗๒	.๕๘๕	.๖๒๖
๔. วิมังสา	๓.๙๑	๐.๘๑	๓.๘๖	๐.๗๔	๓.๘๕	๐.๗๖	๓.๘๔	๐.๗๕	.๔๙๓	.๖๘๘
รวม	๓.๘๙	๐.๗๘	๓.๘๕	๐.๘๐	๓.๘๓	๐.๗๘	๓.๘๒	๐.๗๗	๒.๕๒๓	.๐๕๙

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ พบว่าสมาชิกที่มีอายุการเป็นสมาชิกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกที่มีอายุการเป็นสมาชิกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้า บ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๔ สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ ๔.๑๒ ผลสรุปโดยรวมการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกสถานภาพส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๕

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	ค่าระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	สถานภาพ	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม	t-test	๐.๐๕		✓
๒	เพศ	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม	t-test	๐.๐๕		✓
๓	อายุ	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม	F-test	๐.๐๕		✓
๔	ระดับการศึกษา	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม	F-test	๐.๐๕		✓
๕	อายุการเป็นสมาชิก	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม	F-test	๐.๐๕		✓

จากตารางที่ ๔.๑๒ สรุปได้ว่า สมาชิกที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านฉันทะ ๒) ด้านวิริยะ ๓) ด้านจิตตะ ๔) ด้านวิมังสา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมาชิกที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านฉันทะ ๒) ด้านวิริยะ ๓) ด้านจิตตะ ๔) ด้านวิมังสา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมาชิกที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านฉันทะ ๒) ด้านวิริยะ ๓) ด้านจิตตะ ๔) ด้านวิมังสา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมาชิกที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านฉันทะ ๒) ด้านวิริยะ ๓) ด้านจิตตะ ๔) ด้านวิมังสา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมาชิกที่มีอายุการเป็นสมาชิกแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านฉันทะ ๒) ด้านวิริยะ ๓) ด้านจิตตะ ๔) ด้านวิมังสา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

๔.๕ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๓ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านฉันทะ

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑.	รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	๕๖	๓๒.๐๐
๒.	ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นแต่กลุ่มลูกค้ามีจำกัด	๕๐	๒๘.๕๗
๓.	สมาชิกมีจำนวนลดลง คนรุ่นใหม่ไม่สนใจในการทอผ้า	๔๖	๒๖.๒๙
๔.	การสนับสนุนของหน่วยงานราชการยังไม่ครอบคลุม	๒๓	๑๓.๑๔

จากตารางที่ ๔.๑๓ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ของการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านฉันทะ คือ รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จำนวน ๕๖ คน คิด เป็นร้อยละ ๓๒.๐๐ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นแต่กลุ่มลูกค้ามีจำกัด จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ และสมาชิกมีจำนวนลดลง คนรุ่นใหม่ไม่สนใจในการทอผ้า จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๙ น้อยที่สุด คือ การสนับสนุนของหน่วยงานราชการยังไม่ครอบคลุมจำนวน ๒๓ คน คิด เป็นร้อยละ ๑๓.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๔ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านฉันทะ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑.	รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการประชาสัมพันธ์	๕๘	๓๓.๑๔
๒.	ต้องการให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาปลูกฝังความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	๔๖	๒๖.๒๙
๓.	โรงเรียนสนับสนุนให้เป็นรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา	๔๔	๒๕.๑๔
๔.	ควรมีการรวมกลุ่มกันขนาดใหญ่ มีระเบียบข้อตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดราคาขาย ลดต้นทุนการผลิต	๒๗	๑๕.๔๓

จากตารางที่ ๔.๑๔ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อ การบูรณาการหลัก พุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านฉันทะ คือ รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการประชาสัมพันธ์ จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๔ ต้องการให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาปลูกฝังความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่น จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๙ และ โรงเรียนสนับสนุนให้เป็นรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๔ น้อยที่สุด คือ ควรมีการรวมกลุ่มกันขนาดใหญ่ มีระเบียบข้อตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดราคาขาย ลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๓

ตารางที่ ๔.๑๕ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนครด้านวิริยะ

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑.	การทอผ้าแต่ละผืนมีขั้นตอนกระบวนการที่หลากหลาย ใช้เวลานานในการทอ	๗๑	๔๐.๕๗
๒.	ลวดลายของผ้าแต่ละผืนมีความยากง่ายต่างกัน บางลวดลายสูญหายไปเพราะขั้นตอนการมัดหมี่ใช้เวลานาน	๔๒	๒๔.๐๐
๓.	สมาชิกบางคนไม่มีชิ้นงานมาสมทบกับกลุ่ม	๓๗	๒๑.๑๔
๔.	ค่าตอบแทนกับแรงงานไม่สมดุลกัน	๒๕	๑๔.๒๙

จากตารางที่ ๔.๑๕ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านวิธีะ คือ การทอผ้าแต่ละผืนมีขั้นตอนกระบวนการที่หลากหลาย ใช้เวลานานในการทอ จำนวน ๗๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๐.๕๗ ลวดลายของผ้าแต่ละผืนมีความยากง่ายต่างกัน บางลวดลายสูญหายไปเพราะขั้นตอนการมัดหมี่ใช้เวลานาน จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๐ และสมาชิกบางคนไม่มีชิ้นงานมาสมทบกับกลุ่ม จำนวน ๓๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๔ น้อยที่สุด คือ ค่าตอบแทนกับแรงงานไม่สมดุลกัน จำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๙

ตารางที่ ๔.๑๖ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนครด้านวิธีะ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑.	รัฐบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบลวดลายผ้า	๘๐	๔๕.๗๑
๒.	สมาชิกกลุ่มควรร่วมกันอนุรักษ์ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	๓๕	๒๐.๐๐
๓.	ควรมีการกำหนดราคาชิ้นงานให้สอดคล้องกับค่าแรงในปัจจุบันและต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้น	๓๔	๑๙.๔๓
๔	หัวหน้ากลุ่มควรกำหนดเป้าหมายของชิ้นงานต่อบุคคลต่อเดือน	๒๖	๑๔.๘๖

จากตารางที่ ๔.๑๖ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อ การบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านวิธีะ คือ รัฐบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบลวดลายผ้า จำนวน ๘๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๕.๗๑ สมาชิกกลุ่มควรร่วมกันอนุรักษ์ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ และควรมีการกำหนดราคาชิ้นงานให้สอดคล้องกับค่าแรงในปัจจุบันและต้นทุนในการผลิตที่สูงขึ้น จำนวน ๓๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๑๙.๔๓ น้อยที่สุด คือ หัวหน้ากลุ่มควรกำหนดเป้าหมายของชิ้นงานต่อบุคคลต่อเดือน จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๖

ตารางที่ ๔.๑๗ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนครด้านจิตตะ

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑.	สมาชิกส่วนใหญ่จะมีแต่คนสูงอายุ คนรุ่นใหม่มีจำนวนน้อย	๖๙	๓๙.๔๓
๒.	สมาชิกบางคนไม่เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน	๕๒	๒๙.๗๑
๓.	สมาชิกขาดจิตสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์ลวดลายผ้า การออกแบบลายผ้าตามความต้องการของตลาด	๔๙	๒๘.๐๐
๔.	วัตถุดิบในการทอบางครั้งไม่มีคุณภาพ ทำให้ชิ้นงานขาดความประณีตขายไม่ได้	๕	๒.๘๖

จากตารางที่ ๔.๑๗ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ต่อการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านจิตตะ คือ สมาชิกส่วนใหญ่จะมีแต่คนสูงอายุ คนรุ่นใหม่มีจำนวนน้อย จำนวน ๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๔๓ สมาชิกบางคนไม่เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๑และ สมาชิกขาดจิตสำนึกในการร่วมกันอนุรักษ์ลวดลายผ้า การออกแบบลายผ้าตามความต้องการของตลาด จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๐ น้อยที่สุด วัตถุดิบในการทอบางครั้งไม่มีคุณภาพ ทำให้ชิ้นงานขาดความประณีตขายไม่ได้ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๖

ตารางที่ ๔.๑๘ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านจิตตะ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑.	ผู้ปกครองควรปลูกฝังเอกลักษณ์ในการทอผ้าอย่างมรดก ให้อยู่กับลูกหลาน	๕๔	๓๐.๘๖
๒.	สมาชิกทุกคนควรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มกัน	๔๓	๒๔.๕๗
๓.	ทุกคนควรมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง	๔๐	๒๒.๘๖
๔.	ทุกคนควรกำหนดเป้าหมายของชีวิต และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ	๓๘	๒๑.๗๑

จากตารางที่ ๔.๑๘ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านจิตตะ ผู้ปกครองควรปลูกฝังเอกลักษณ์ในการทอผ้าอย่างมรดกให้กับลูกหลาน จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๖ คือสมาชิกทุกคนควรเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มกัน จำนวน ๔๓ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๔.๕๗ และมีทุกคนควรมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๖ น้อยที่สุด คือ ทุกคนควรกำหนดเป้าหมายของชีวิต และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๑

ตารางที่ ๔.๑๙ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนครด้านวิมังสา

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑.	สมาชิกบางคนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกกลุ่ม	๖๕	๓๗.๑๔
๒.	บางคนไม่เห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิกที่ดี ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของกลุ่ม	๕๐	๒๘.๕๗
๓.	บางคนทำงานแบบไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีมาตรฐานในชิ้นงานของตนเอง	๔๘	๒๗.๔๓
๔.	บางคนทอผ้าแต่ลวดลายง่ายๆ ไม่ยอมพัฒนาลวดลายใหม่ๆ	๑๒	๖.๘๖

จากตารางที่ ๔.๑๙ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านวิมังสา คือ สมาชิกบางคนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๑๔ บางคนไม่เห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิกที่ดี ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของกลุ่ม จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕๗ และ บางคนทำงานแบบไม่มีหลักเกณฑ์ ไม่มีมาตรฐานในชิ้นงานของตนเอง จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๓ น้อย ที่สุด บางคนทอผ้าแต่ลวดลายง่ายๆ ไม่ยอมพัฒนาลวดลายใหม่ๆ จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๖

ตารางที่ ๔.๒๐ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านวิม้งสา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน (n=๑๗๕)	ร้อยละ
๑	ทุกคนควรมีเป้าหมายในชีวิต	๘๐	๔๕.๗๑
๒	รัฐบาลควรให้การอบรมให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มกัน	๕๒	๒๙.๗๑
๓	ควรมีการกำหนดมาตรฐานชิ้นงานเพื่อความน่าเชื่อถือของกลุ่ม	๓๖	๒๐.๕๗
๔	รู้จักวางตนให้เหมาะสม สกกับฐานะ เป็นผู้ซื้อตรงต่อหน้าที่และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย	๗	๔.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒๐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อ การบูรณาการหลัก พุทธธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ด้านวิม้งสา คือ ทุกคนควรมีเป้าหมายในชีวิต จำนวน ๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗๑ รัฐบาล ควรให้การอบรมให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มกัน จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๑ และควรมีการกำหนดมาตรฐานชิ้นงานเพื่อความน่าเชื่อถือของกลุ่ม จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕๗ น้อยที่สุด คือ รู้จักวางตนให้เหมาะสม สกกับฐานะ เป็นผู้ซื้อตรงต่อหน้าที่ และอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเสมอต้นเสมอปลาย จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๐

๔.๖ ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลการบูรณาการ หลักพุทธ ธรรมในการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านฉันทะ ๒. ด้านวิธียะ ๓. ด้านจิตตะ ๔. ด้านวิม้งสา ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน ๑๐ คน ดังต่อไปนี้

๑. ด้านฉันทะ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า มีความยินดีในการเป็นสมาชิกของ กลุ่มทอผ้า^{๑๑๒} เพราะว่าเวลาที่เรทอผ้าเสร็จเราไม่ต้องกังวลว่าผ้าเราจะได้ขายหรือไม่ เพียงแค่ เราเอาไปขายให้กับหัวหน้ากลุ่มเราก็จะได้เงินทันที^{๑๑๓} ไม่ต้องกังวลว่าราคาจะได้น้อยกว่าที่อื่น

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ นางรัศมี แสงรี, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ นางสมจิตร โสมสิทธิ์, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

เพราะเรามีการตกลงร่วมกันกับกลุ่มอื่นๆว่าสินค้าประเภทนี้ขนาดเท่านี้จะต้องขายในราคาเดียวกัน ทุกกลุ่ม ถึงแม้ว่าทุกวันนี้ต้นทุนการผลิตจะสูงขึ้น แต่สินค้าของเราก็เป็นที่ต้องการของตลาด เพราะทางผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาให้ข้าราชการทุกหน่วยงานใช้ผ้าย้อมคราม^{๑๑๔} มีหน่วยงานที่ให้ความรู้ ส่งเสริมให้เรามีความรู้ในการดัดแปลงสินค้าให้มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น ถ้าเราขยันทอผ้าได้คุณภาพที่ดี มีจำนวนมาก ก็ทำให้เรามีรายได้ตรงนี้ไม่เดือดร้อนแต่อาจจะเหนื่อยมากขึ้น^{๑๑๕} ทุกวันนี้เราไม่จำเป็นต้องปลูกต้นครามเอง แต่จะมีแหล่งที่ทำครามมาขายให้ และมีคนรับย้อมครามโดยเฉพาะ ในอัตรา กิโลกรัมละ ๔๐๐ บาท หน้าที่ในการสรรหาวัสดุตัวนี้ก็ตัดไป สมาชิกมีหน้าที่ทออย่างเดียว^{๑๑๖} การมัดหมี่การออกแบบลวดลาย ก็มีการพูดคุยปรึกษากันว่าช่วงไหนมีลวดลายใดที่เป็นที่ต้องการของตลาด เราก็จะทำลวดลายนั้นในปริมาณที่มากขึ้น^{๑๑๗} เช่น ลายนกยูง จะเป็นที่นิยมมาก แทบจะไม่พอขาย ส่วนลวดลายที่ขายได้ตลอดคือลายหมี่โบราณ ลายดอกพิกุล ลายขนมเปียกปูน ซึ่งลวดลายต่างๆ เราก็ได้จากการไปศึกษาดูงานตามที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ทุกวันนี้การทอผ้าย้อมครามมีความสะดวกสบายมากขึ้นเพราะเราไม่ต้องทำอะไรทุกขั้นตอน ขอเพียงเราควบคุมมาตรฐานชิ้นงานของเราให้ได้คุณภาพไม่เอาเปรียบลูกค้าเราก็จะมีรายได้ตลอด^{๑๑๘}

๒. ด้านวิริยะ ผู้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า การทำงานทุกอย่างล้วนมีปัญหาและอุปสรรคทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับว่าเราจะรับมือกับมันอย่างไร แต่เมื่อเรารวมกลุ่มกัน ปฏิบัติตนภายใต้กฎระเบียบที่กลุ่มเราตั้งขึ้น^{๑๑๙} เช่น สินค้าทุกอย่างต้องเอามารวมกลุ่มกันที่บ้านหัวหน้ากำหนดราคาขายเข้ากลุ่ม ราคาขายในท้องตลาด ถ้าใครก็จะเอามาปั่นกันในสัดส่วนตามชิ้นงานที่นำมาขายให้กลุ่ม^{๑๒๐} มีบ้างที่บางคนขายสินค้าไม่ผ่านกลุ่ม เราก็ต้องตักเตือนกันเพราะเราต้องอยู่ด้วยกันไปอีกนาน บางกลุ่มต้องแตกกันเพราะไม่ทำตามระเบียบของกลุ่มเมื่อสมาชิกทุกคนปฏิบัติตามข้อบังคับระเบียบวินัยของกลุ่มเพื่อเป็นการควบคุมให้รักษากฎระเบียบวินัยโดยเคร่งครัดและไม่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนสร้างความเสียหายให้กับตนเองและผู้อื่น^{๑๒๑} สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการเก็บเงินตลอดเวลา^{๑๒๒} แต่จะมากขึ้นขึ้นอยู่กับว่าต้องการอะไร

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ นางพิสมัย ภิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ นางสุรพล เข้มทา, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ นางพิสมัย ภิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวยุพิน เข้มทอง, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม

๒๕๕๘.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ นางพิสมัย ภิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ นางพิสมัย ภิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ นางสาวพนัธ์ เข้มอุทา, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๗ ธันวาคม

๒๕๕๘.

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ นางสาวแสนคิด เข้มอุทา, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม

๒๕๕๘.

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ นางวิมานทอง อุปทุม, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม

๒๕๕๘.

ส่วนมากไม่ใช่เพื่อการซื้อสิ่งของแต่เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน จ่ายค่าน้ำค่าไฟค่าดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง^{๑๒๓} ส่วนสิ่งของชิ้นใหญ่ๆ เช่น รถยนต์ บ้าน หรืออะไรที่มีราคาแพงๆ ไม่คิดอยากซื้อเพราะว่าด้วยอายุมากแล้วไม่ไหวแล้ว แต่ลูกๆ ว่าจะอยากได้ก็หาซื้อกันเอง การทอผ้าถึงแม้ว่าผ้าแต่ละชิ้นจะดูว่าราคาแพงแต่เมื่อคิดต้นทุนการผลิต เมื่อหักต้นทุนออกจะได้กำไรไม่มาก^{๑๒๔} เช่น ผ้าคลุมไหล่ ๑ ผืน ขายในราคา ๖๐๐ บาท มีต้นทุนดังนี้ ค่าฝ้ายกิโกรัมละ ๑๕๐ บาท ค่าหมัดหมี่หัวละ ๔๐ บาท ค่าย้อมครามกิโกรัมละ ๔๐๐ บาท ค่าสีบุก หูกละ ๑๐๐ บาท ค่าทอผืนละ ๑๕๐ บาท ผืนด้ายบริเวณขายผ้าของแต่ละผืน ราคาผืนละ ๕ บาท ซึ่งฝ้าย ๑ กิโกรัมจะทอได้ ๓ ผืน ต้นทุนอยู่ที่ผืนละ ๓๙๕ บาท ใช้เวลาในการทอสองวันขึ้นไป ถ้าไรต่อผืนอยู่ที่ ๒๒๕ บาท^{๑๒๕} อุปกรณ์ในการทอก็ซื้อไม่ว่าจะเป็น ฝ้าย กระสวย ฝีม หลอด ครามที่ใช้ในการทอผ้า หรือแม้กระทั่งการย้อมผ้าเราก็จ้าง ทำให้มีการกระจายรายได้ให้กับสมาชิกที่ทอไม่เป็นแต่ทำอันอื่นเป็น เช่นสมาชิกที่อายุมากๆ ส่วนมากนั่งไม่ได้นาก็เลือกที่จะหมัดหมี่ ราคาก็ขึ้นอยู่กับว่าหมัดหมี่เผื่อจะทออะไร เราก็กำหนดราคาที่เหมาะสม เป็นการส่งเสริมให้ลดรายจ่ายที่เป็นเอกลักษณ์พื้นบ้านของเราให้คงอยู่^{๑๒๖}

๓. ด้านจิตตะ ผู้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า เป็นหัวหน้ากลุ่มรวบรวมสมาชิกที่มีความสนใจเหมือนกันซึ่งมีจำนวนมากในหมู่บ้าน หมู่บ้านใกล้เคียง แรกๆ เราออกทุนทุกอย่าง อยากให้กลุ่มตัวเองมั่นคง ภูมิความน่าเชื่อถือเพื่อขอรับงบประมาณในการสนับสนุนจากรัฐบาล ล้มลุกคลุกคลานมีบางคนที่ออกไป^{๑๒๗} เพราะแรกๆต้องเสียสละเวลากันมาก เราอยากมีงานดี ๆ จำนวนมากๆ และการรวมกลุ่มกันราคามันจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการรวมกลุ่ม จะมากำหนดตามอำเภอใจไม่ได้^{๑๒๘} บางคนไม่พอใจก็ออกจากกลุ่มไป แต่หลังๆ มาสมาชิกมีจำนวนมากขึ้น เพราะเราอยู่กันแบบพี่น้อง ไม่เอาไรดเอาเปรียบกัน เราคุยกันทุกอย่าง มีความมุ่งมั่นเหมือนกันคืออยากให้การทอผ้าย้อมครามที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเรานี้คงอยู่และยั่งยืน และเป็นที่มาของรายได้ที่สามารถเลี้ยงตนเอง ครอบครัวได้อย่างมีความสุข^{๑๒๙} ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ นางกองแพง ขอบเมืองฮาม, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒๔} สัมภาษณ์ นางประครอง บุญชาญ , สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ นางพิสมัย กิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒๖} สัมภาษณ์ นางสาวยุพิน เข้มทอง, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ นางพิสมัย กิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ นางสาวแสนคิด เข้มอุทา , สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ นางวิมานทอง อุปทุม, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

สมาชิกที่เริ่มต้นของกลุ่มแต่เมื่อเรามีความรู้ ความสามารถตรงนี้เราก็อยากมีหลักประกันว่างานทุกชิ้นของเราขายได้ในราคาที่เหมาะสม ขายได้ตลอด ถ้าเราไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม โอกาสที่เราจะขายสินค้ามันยากเพราะว่าเราต้องทำเองทุกอย่าง คิดว่าคงไม่ออกจากการเป็นสมาชิก หรือเลิกทอผ้า เพราะอาชีพนี้เป็นอาชีพที่สุจริต เป็นอาชีพที่สร้างความสุขให้กับตนเอง รายได้อาจจะไม่มากนักทำให้ร่ำรวยแต่มันก็ทำให้เรามีรายได้ มีเงินจับจ่ายใช้สอยไม่ขาดมือ นอกเสียจากถ้าเราต้องการอะไรที่เกินตัวคงต้องลำบากแน่นอน^{๑๓๐} แต่ถ้าไม่รีบเราก็ค่อยเก็บสะสมไป หรือสามารถกู้ยืมจากสถาบันการเงินได้ เราก็มั่นใจว่าเรามีเงินใช้หนี้คืนแน่นอน แต่ว่าจะต้องขยันเพิ่มขึ้น ทอผ้าให้ได้จำนวนมากขึ้น โชคดีที่ทุกวันนี้คนหันมาสนใจผ้าย้อมครามมากขึ้น อุปกรณ์ในการทอผ้าพวกฟืมเราก็สามารถสั่งให้เขาทำได้อันหนึ่งก็ใช้ได้นานเป็น ๑๐ – ๒๐ ปี กระสวย หลอด ทุกวันนี้ง่ายมีโรงงานผลิตสำเร็จรูปเป็นพลาสติกก็ใช้ได้เหมือนกัน หลอดก็หาง่ายกึ่งเพกาใช้ได้ดี ไม่ต้องยุ่งยากไปหาเครื่องมือตามป่าเหมือนสมัยก่อน ส่วนครามก็จะมีแหล่งในการทำเนื้อครามมาส่งขายคือที่อำเภอพรรณานิคม ครามจะมีเนื้อดี เวลาย้อมติดทนนาน สีสวย ปีละ ๒,๔๐๐ บาท ส่วนฝ้ายก็จะมีเจ้าประจำเอามาขายให้ฝ้ายก็จะเป็นฝ้ายดิบเรานำมาต้ม ฆ่าเชื้อโรคและก็เซตให้ฝ้ายอยู่ตัวโดยการต้มใส่น้ำข้าว ตากแดดให้แห้ง ก่อนนำมาปั่นใส่อกรั้วสำหรับใช้เป็นหัวหมี่^{๑๓๑} ทุกวันนี้กลุ่มทอผ้าย้อมครามทุกกลุ่มได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเป็นอย่างดี ทั้งในท้องถิ่นและระดับประเทศ โดยสมาชิกพวกเราได้มีโอกาสนำผลงานไปจัดนิทรรศการที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้รับการตอบรับดีมาก ผู้คนที่มาชมนิทรรศการตอนแรกบอกว่าแพง แต่พอเห็นกระบวนการทำแล้วไม่แพงเลยขายดีมาก^{๑๓๒} นอกจากนี้ทางจังหวัดสกลนครของเราก็ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานตั้งอยู่ที่ บ้านกุดนกเค้า อำเภอภูพานจะให้โอกาสพวกเราเข้าไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคในการทอผ้า ในการผลิตตลอดอายุเสมอ ทำให้เรามั่นใจว่าอาชีพของเรานั้นคงยั่งยืนไปอีกนาน ในส่วนของการส่งเสริมในระดับจังหวัดคือ ข้าราชการทุกหน่วยงานจะใส่ผ้าย้อมครามในวันศุกร์ และเดือนกุมภาพันธ์ที่จะถึงนี้ทางสถาบันราชภัฏสกลนคร ร่วมกับ พาณิชยจังหวัดสกลนคร และหน่วยงานของรัฐบาลหลายหน่วยงานจัดงาน “วันขึ้นโลก” ทางกลุ่มเราได้นำผ้าลายต้นสนเข้าร่วมการแข่งขันด้วยในครั้งนี้นี้ซึ่งเป็นลายที่เราคิดค้นขึ้นใหม่เอามาจากลายนั้นผสมลายนี้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มเรา และนอกจากนี้เราจะนำผ้าไปจัดนิทรรศการ และจำหน่ายในงานย่านเมืองเก่าสกล ถนนผ้าคราม

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ นางสาวยุพิน เข้มทอง, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ นางประคอง บุญชาญ , สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ นางสาวยุพิน เข้มทอง, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

มนต์เสน่ห์เมืองสกล วิถีคน... วิถีคราม บริเวณถนนหน้าวัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร ซึ่งจะจัดในระหว่างวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ – ๖ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่จะถึงนี้^{๑๓๓}

๔. ด้านวิมิงสา ผู้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่า การอยู่ร่วมกันย่อมมีปัญหาเป็นธรรมดา โดยเฉพาะมีเรื่องเงินเรื่องรายได้เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่กลุ่มของเราอยู่ได้เพราะมีอะไรเราก็พูดคุยกัน มีความซื่อสัตย์ไม่เอาเปรียบกัน มีบางที่กระทบกระทั่งกัน^{๑๓๔} แต่เมื่อคุยกันด้วยเหตุผลก็เข้าใจกัน เช่นในการทอผ้าบางลายจะทอง่ายไม่ต้องอาศัยความประณีตมาก ใครๆก็อยากทอเพราะเวลาขายให้กลุ่มเราก็จะรับซื้อในราคาเดียวกันกับลายที่ทออยาก^{๑๓๕} ทำให้บางคนไม่ยากทอลายยากๆ อย่างนี้ เราก็มาคุยกันว่าเราจะทอแต่ลายเดียวไม่ได้เพราะว่ากลุ่มอื่นเขาก็พัฒนาแข่งกับเรา ถ้าเราไม่ผลิตออกมาโดยไม่ดูแลตลาดสินค้าของเราจะขายไม่ออกเมื่อขายไม่ได้ กำลังในการซื้อของเราเงินทุนหมุนเวียนของเราก็จะไม่เติบโตไป เราพูดคุยกันบนพื้นฐานของความเป็นจริงถ้าเราขายไม่ได้เราก็ไม่มีกิน เพราะรายได้จากการขายผ้าเป็นรายได้หลักของครอบครัวสมาชิก^{๑๓๖} ทุกวันนี้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น กลุ่มทอผ้าก็มีหลายกลุ่มมากขึ้นแต่ก่อนมีมากเฉพาะในอำเภออากาศอำนวย ทุกวันนี้กระจายไปทั่วจังหวัด เพราะการทอผ้าย่อมครามนั้นถือเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสกลนคร ทำให้เราเข้าสู่วงจรการแข่งขัน เพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ออกสู่ตลาด การขายผ้าเป็นพื้นแบบเดิมขายได้ปกติ แต่เมื่อเราได้รับความรู้เรื่องการแปรรูปสินค้าทำให้เรามีสินค้าหลากหลายขึ้นแต่ก่อนมีเพียงผ้าชิ้นสำหรับตัดชุด ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ เราก็มาตัดเป็นกระโปรง เสื้อ แต่สินค้าประเภทอื่น เช่น กระเป๋า รองเท้า เราไม่มีความรู้ตรงนั้นเราก็ไม่ทำ เราก็ทำในสิ่งที่เราถนัด ไม่ว่าจะเป็นรับจ้างมัดหมี่ ย้อมคราม หรือทอผ้าผืนสำหรับเอาไปแปรรูปอื่นๆ ดีกว่า เราทำในสิ่งที่เราถนัด^{๑๓๗} เรามีความสุข รายได้อาจจะสำคัญแต่ผ้าผืนไหนที่เราทอออกมาแล้วคนชื่นชอบเราก็มีความสุข^{๑๓๘} ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นว่ามันเป็นไปได้ยากที่อาชีพนี้จะหายไป เพราะวิถีชาวบ้าน ชาวชนบทเรายังอยู่กับเรือกสวนไร่เป็นส่วนใหญ่ เมื่อเว้นว่างจากหน้านาเราก็ทอผ้าสำหรับใช้ในครัวเรือนอยู่แล้ว^{๑๓๙} แต่ก็หวังว่ามันจะลดน้อยถอยลง เพราะคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยสนใจที่จะสืบสาน เพราะ

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ นางพิสมัย กิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวแสนคิด เข้มอุทา, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ นางพิสมัย กิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ นางสาวแสนคิด เข้มอุทา, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ นางพิสมัย กิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ นางทองแพง ขอบเมืองฮาม, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ นางประคอง บุญชาญ, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

กว่าจะได้ชิ้นงานหนึ่งต้องผ่านกระบวนการที่หลากหลาย^{๑๔๐} ทุกวันนี้ก็พยายามปลูกฝังลูกหลานให้เห็นความสำคัญของอาชีพทอผ้า ทำให้เขาเห็นเป็นตัวอย่างว่ามันเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครอบครัวไม่จำเป็นต้องจากบ้านเรือนไปทำงานที่อื่น^{๑๔๑} ปัจจุบันสมาชิกในกลุ่มของเรามีการกันเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีการทอผ้า การสร้างลวดลายของผ้าอยู่เสมอ บางคนที่มีศิลปะก็สามารถประยุกต์ออกแบบลวดลายต่างๆ ได้สวยงาม แต่ในกลุ่มทอผ้าด้วยกันจะไม่หวงลายผ้า เราอาจจะไปเอาลายจากกลุ่มโน้น บ้านนี้ได้ เอามาเราก็จะแกะลายของเรา เพิ่ม ลด ไม่ให้เหมือนเขาทั้งหมด^{๑๔๒} เวลาไปเจอผ้าจากที่อื่นเราก็จำมา แล้วมาเล่ากันภายในกลุ่มลองมัดหมี่ดู^{๑๔๓} บางลายซับซ้อนมากเราก็มีการคุยกัน จนได้เป็นลายของกลุ่มลองผิดลองถูก^{๑๔๔} ผ้าย้อมครามของเราทุกวันนี้เปลี่ยนไปตามความต้องการของตลาด เช่น แทนที่จะเป็นสีน้ำเงินเข้มของครามอย่างเดียว ก็มีสีขาว สีชมพู สีเหลืองประจุดู ฯลฯ เพิ่มเข้ามา^{๑๔๕} ซึ่งขั้นตอนก็ต้องอาศัยคนที่มัดหมี่จะสั่งว่าต้องการหัวหมี่สองสี สามสีก็ว่าไป แล้วมาขั้นตอนการย้อม ขั้นตอนเหล่านี้สมาชิกทุกคนทำเป็น ไม่ต้องเรียนรู้อะไรมา^{๑๔๖}

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ นางสาวแสนคิด เข้มอุทา, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ นางพิสมัย กิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ นางวิมานทอง อุปทุม, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ นางรัศมี แสงวี, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ นางสมจิตร โสมสิทธิ์, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ นางพิสมัย กิมูล, ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔๖} สัมภาษณ์ นางวิมานทอง อุปทุม, สมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านถ้ำเต่า, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้มาจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบูรณาการ หลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการ กลุ่มทอผ้าบ้านถ้ำเต่า อำเภอบ้านดง อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่เกิดจาก กระบวนการการวิจัยดังแผนภูมิที่ ๔.๑ ดังนี้

แผนภูมิที่ ๔.๑ แสดงการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย